

Algemene ledenvergadering IJsselmeervereniging Agendapunt 4 De toekomst van de IJsselmeervereniging.

Probleemstelling

Het is gewenst goed na te denken over de toekomst van de Vereniging in het licht van een aantal ontwikkelingen:

1. het afnemende ledental. In 2013 waren er nog 1200 leden. Eind 2018 waren dat er nog 811. Gemiddeld per jaar dus een afname van 60 leden.
2. Na een aantal “rustige” decennia lijkt de maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkeling nu in een stroomversnelling te raken. Dat wordt zichtbaar door de projecten die worden ondernomen in het kader van de Agenda IJsselmeer 2050, maar ook door een aantal natuurontwikkelingsprojecten (zoals de Marker Wadden) en de toenemende druk meer te doen aan energietransitie. Ook het feit dat gemeenten nu serieuze (omgevings)visies op het kustgebied gaan maken vraagt aandacht.
3. De problemen die we hebben om de succesvolle communicatie activiteiten (IJsselmeerberichten, Nieuwsbrief, website) goed te bemensen en dus te continueren.

Evaluatie

Essentieel is de strevingen en toekomstmogelijkheden van de Vereniging helder te krijgen en zo nodig bij te stellen op grond van een evaluatie van de laatste 10 jaar. Evaluatiepunten:

1. In het verre verleden werd aandacht gevraagd voor onze inzichten door grote conferenties en de aandacht trekkende acties, vooral met schepen en een grote groep deelnemers. Zie de CD met foto's van acties en bijeenkomsten uit het verleden. Dit gebeurt niet meer en behoort ook niet meer tot de mogelijkheden.
2. Acties organiseren we in samenwerking met andere organisaties en bewonersgroepen. Ook het lobbywerk bij overheden (Tweede Kamer, provincies, gemeenten) doen we samen met anderen. Door onze deelname aan Het Blauwe Hart zijn we een aantal jaren ook minder zichtbaar geweest. Daarnaast werken we met optreden in formele procedures door het indienen van zienswijzen en het voeren van procedures. Helaas moeten we constateren dat we daarmee maar zeer zelden scoren. Vrijwel alle beroepschriften bij de Raad van State sneuvelen. Deze beroepen zijn dus in feite vruchteloos. In ieder geval scoren we er niet mee en winnen er derhalve ook geen leden mee.

3. Onze kernpunten, behoud van openheid en landschap, zijn onvoldoende beschermd. Alles wat van waarde is, is weerloos. Natuur is juridisch beter beschermd. Maar daar baseren anderen, zoals Vogelbescherming, de sportvissers en Natuurmonumenten zich ook al op. Dus misschien onderscheiden we ons noodgedwongen te weinig om echt aantrekkelijk te zijn.
4. Dit alles wordt heftig verergerd door de decentralisatie van ruimtelijke en natuurbeschermingsverantwoordelijkheden die de laatste tien jaar heeft plaatsgevonden. Kruiste de oude Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer vooral de degens met Rijkswaterstaat en werd gelobbyd bij de Tweede Kamer, nu is de verantwoordelijkheid van het Rijk beperkt tot waterveiligheid en waterkwaliteit. De natuurtaken zijn (gedeeltelijk) gedecentraliseerd naar de provincies en de ruimtelijke naar de provincies en de gemeenten. Beide overheden hebben in feite nooit beleid gemaakt voor het IJsselmeergebied en hebben daar vaak nog geen visie op. Dit hebben we gemerkt bij onze niet succesvolle poging om bij de versterking van de Houtribdijk het doorlaatbaar maken bespreekbaar te krijgen en bij het verzet tegen het windpark Fryslan. De zandwinning Smals is het eerste project waarbij lokale acties van ons met anderen succes bekroond worden. Om in te spelen op deze decentralisatie zou in feite een andere verenigingsstructuur met een regionale opzet moeten worden gecreëerd omdat een veelheid aan contacten moeten worden onderhouden met Statenleden, gemeenteraadsleden etc. Is het denkbaar dat de Vereniging alsnog deze decentrale structuur goed zou kunnen organiseren en aan de praat houden?
5. We kunnen constateren dat communicatie een kerntaak is geworden en dat we daarin uitblinken. Goed tijdschrift (1000 abonnees), alerte elektronische nieuwsvoorziening, grote elektronische exposure (ruim 3000 belangstellenden). In feite is dit het gezicht van de IJsselmeervereniging geworden. Maar baart het voortzetten van deze activiteiten door vrijwilligers nu toch echt zorgen door het terugtreden van Kees Schouten en het tot nu toe niet vinden van een opvolger.
6. Wat absoluut bijdraagt aan het negatieve sentiment is het verbreken van de formele banden met de Blauwe Hart organisatie. Ondanks de beloften in deze staan we nu te veel buiten de kern van het collegiale debat over het IJsselmeergebied. Het incidenteel en projectgewijs samen optrekken met enkele partners vult deze lacune niet echt op. Misschien kan hiervoor een oplossing worden gevonden, maar zeker lijkt dat niet.

Voorstel

Het bestuur heeft een aantal mogelijke scenario's bekeken en komt tot het volgende voorstel:

1. Zeker de komende vijf jaar is de Vereniging nog groot en krachtig genoeg om zinvol en effectief acties te ontplooiën voor het behoud en het versterken van de kwaliteit van het IJsselmeer/Markermeer. Ledenwerfacties lijken niet zinvol. Wel kunnen we pogingen wagen de grote groep geïnteresseerden van nieuwsbrief en web site meer bij de activiteiten van de Vereniging te betrekken.
2. Door het terugtreden van Barbara Beima en Kees Schouten en het niet vinden van opvolgers (Jan heeft na een half jaar de handdoek in de ring gegooid) zullen we verder moeten met een kleiner bestuur en dus selectief worden in zaken die we oppakken. Als het lukt enkele actieve leden per regio bij het proces te betrekken kunnen we wellicht toch onze slagkracht versterken.
3. Voor de communicatiepoot moeten we op zoek naar serieuze mogelijkheden deze overeind te houden. We willen IJsselmeerberichten, dat tien jaar fantastisch heeft gedraaid (voorlopig) terugbrengen tot 1 editie per jaar en die meer richten op activiteiten van de vereniging. Voor de bemensing van de elektronische Nieuwsbrief is dankzij de inzet van Rini Kikkert en Soemini Kasanmoentalib voorlopig de kou uit de lucht. Onze activiteiten verdienen een groter bereik binnen de IJsselmeercommunity. Hoe werken we daaraan?
4. Maar er zijn nog wel zorgen over de continuïteit op de lange termijn. Daarom moeten ook de samenwerkingsmogelijkheden worden verkend. De mogelijkheden van intensieve samenwerking met andere actoren in IJsselmeergebied moeten zo mogelijk concreet vorm krijgen. Ons uittreden uit het Blauwe Hart heeft toch wel een gat achtergelaten in het contact met andere spelers in dit gebied.